

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D Letno 180 D
Inozemstvo:
Mesečno 30 D Letno 360 D
Oglaš: enostolpna mm vrsta
enkrat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Plaćano do:

Licejalna knjižnica

Uredništvo:
Woltova ulica 1/A. Telefon 360Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44

Rokopisi se ne vračajo.

Pavšalni franko. Priložiti znamke
dogovor.

Ljubljana.

Konec Pašić-Pribičevićvega režima.

RADIKALI IŠČEJO REŠITVE. PROTIC NA ČELU RADIKALNE STRANKE. — KONEC PRIBIČEVIĆEVE POLITIKE. VLADA V KRIZI.

Beograd, 23. novembra. (Izv.) Vse politično življenje v Beogradu se koncentriira okoli vprašanja, ali in kdaj pride hrvatski blok v narodno skupščino in kaj se bo potem zgodilo. Zaradi tega gleda vse na zadržanje radikalcev, ki je nekak barometer za politični položaj. Sodeč po zadržanju radikalcev, je javnost prepričana, da pride hrvatski blok v Beograd in da se bo s tem politični položaj popolnoma izpremenil. Znano je tudi dejstvo, da radikalci ne bi šli radi v opozicijo, ker ne morejo živeti brez oblasti in da bodo zaradi tega poskusili vse mogoče in morda doprinesli celo žrtve, ker bi pri sestavi nove vlade, radi igrali tudi sedaj glavno vlogo. Da to dosežejo, so celo pripravljene odstraniti Pašića, ako bi jim bil v dosegu tega cilja na poti. Pašić pa se bojuje za moč, in ako uvidi, da ne bo mogel z glavo skozi zid, bo odstopal najbrže v kako kopališče, da tam počaka nadaljnjih dogodkov. Včeraj so radikalci mnogo brezuspešno konferirali, kako bi rešili današnji režim. Ponesrečili so se tudi vsi poskusi Pašića, da bi pridobil zase dr. Korošca, ki je izjavil, da brez hrvatskega bloka ne more vstopiti v vlado. Zaradi tega so se radikalci odločili, da

stopijo v stike s hrvatskim blokom. Svojim listom so naročili, naj ne napadajo hrvatskega bloka prehuo, zato pa naj začno kampanjo proti neloyalnemu postopanju demokratov, ker so se istočasno spustili v porazgovore z radikalci in blokaši. Stojan Protić vidi vse to in je zelo rezerviran, ker pozna svoje ljudi. Zaradi tega čaka, da ga radikalci pokličejo na čelo stranke. Izvzemši malo skupino starejših radikalcev, osebnih prijateljev Nikole Pašića in Ljube Jovanovića, so vsi ostali pripravljene, da, ako treba, že jutri stopijo na stran Stojana Protića. Poparjeni so le brezpogojni pristaši Svetozarja Pribičevića, ker vidijo v prihodu hrvatskega bloka v Beograd svoj politični konec. Pristaši Davidovića in demokrati disidenti vidijo v povratku blokašev v narodno skupščino svojo zmago in zadoščenje. Zaradi tega jih Pribičevići morda še bolj sovražijo kot frankovce. Velik del demokratov, t. j. onih, ki ne pripadajo nobeni skupini v demokratični stranki, čakajo popolnoma mirno, da se pridružijo onemu, ki pride na vrhuncu. Zaradi tega se ne brigajo posebno za to, kaj se bo zgodilo, temveč rešujejo le tekoče posle.

RAZPAD VLADNE KOALICIJE. — VSI POIZKUSI, VZDRŽATI REŽIM, BREZUSPEŠNI. — UGODNI VTISI NEOSEBNE POLITIKE HRVATSKEGA BLOKA.

Vladna koalicija danes v resnici ne obstoja več. Popolnoma jasno je, da zaradi tega tudi ne more biti govora o delovanju parlamenta, in to je eden vzrokov, da so bile seje narodne skupščine odgodene do druge sobote. Vladna kriza je očitna. Te dni se bodo vršile razna pogajanja, da se poskusi, ali se da dobiti izhod iz sedanjega mučnega položaja in ali se ne bi dalo na kak način preprečiti prihoda hrvatskega bloka v parlament. Poskusi, pridobiti krono za neparlamentarno sestavo nove vlade in za razpust narodne skupščine, so dosegli baš nasprotno, ravno tako tudi poskusi, da bi demokratski izigrali Protičeve disidente in obratno, to pa zaradi tega, ker so poslanci hrvatskega bloka v Beogradu jasno videli, da bi se vsak poskus takega izigravanja smatral kot neodkritosrčna igra proti hrvatskemu bloku, ki hoče delati s Protičem in Davidovičem. Blok se je namreč postavil na stališče, da sedanja akcija ni le stvar stranke, ampak splošna zadeva vsega naroda. To stališče hrvatskega bloka je naletelo v vseh tukajšnjih patriotskih in resnih krogih na simpatije, zlasti ker nastopa blok brez vsakršnih osebnih zahtev. To novo noto je zanesel hrvatski blok v jugoslovansko politiko vsekakor s svojim vstopom v aktivno politično življenje, in to se, zanekat vsaj teoretično, v Beogradu ceni in priznava. Ze sama vest, da pride hrvatski blok v Beograd, je pretresla vladne kroge. Njegov prihod pomenja brezdvomno konec Pašić-Pribičevićvega režima.

Beograd, 22. novembra. (Izv.) Vladni listi pišejo, da zavlačuje hrvatski blok svoj prihod v Beograd zaradi tega, da bi izigral srbsko javnost. Vsi neodvisni in opozicionalni listi pravijo, da je neobhodno potrebno, da se hrvatski blok udeleži parlamentarne glasa.

Položaj v orientu.

USPEH BOLGARIJE NA KONFERENCI. — ODOBRENA IZVOLITVE KALIFA. — VPRAŠANJE ZAPADNE TRACIJE.

Sofija, 23. novembra. (Izv.) V Bolgariji vlada nepopisno navdušenje. V krogih, ki stoje blizu vlade, zatrjujejo, da je uspeh Bolgarije na orijentski konferenci v Lausanni popolnoma zagotovljen. Pravijo, da je jugoslovanski zunanji minister dr. Ninčić obljubil predsedniku vlade Stamboliškemu svojo pomoč. Zagotavlja se tudi, da je Venizelos izjavil dr. Ninčiću, da nima ničesar proti dostopu Bolgarije na Egejsko morje, ako se prej sporazume s Stamboliškim. Baje bo v tej zadevi posredoval dr. Ninčić. V Sofiji se vse to smatra kot osebni uspeh Stamboliškega v Beogradu in kot posledica aretacije opozicionalcev, povzročiteljev srbsko-bolgarske vojne. Prepričani so, da bo to gibanje pripomoglo k temu, da bodo v Beogradu končno začeli verovati Bolgariji.

Kalcuta, 23. novembra. (Izv.) Osrednji odbor kalifata je brez pridržka odo-

bril postopanje angorske vlade v vprašanju sultanata in izvolitve Abdil Medjida za kalifa.

Lausanne, 23. novembra. (Izv.) Ismet paša je izjavil novinarjem, da si Turčija noče prisvojiti Trakije, ampak da smatra le za potrebno, da se da prebivalstvu svoboda, da se samo izrazi o svoji bodoči neodvisnosti.

Lausanne, 23. novembra. (Izv.) V prvem svojem delu je načelnik turške delegacije Ismet paša pobijal na seji teritorialne komisije z zgodovinskimi podatki argumente, ki jih je včeraj navajal Venizelos v imenu grške delegacije glede dodelitve Zapadne Trakije. V drugem delu je nato Ismet paša razlagal vzroke, ki govore za dodelitev tega dela Trakije Turčiji. V vprašanju dodelitve gospodarskega dohoda Bolgarije k Egejskemu morju se Turčija načeloma strinja z demilitarizacijo reke Borgia, da se na ta način zagotovi Bolga-

PRESTOLNI GOVOR ANGLEŠKEGA KRALJA.

London, 23. novembra. (Izv.) Kralj Jurij je danes otvoril parlament s prestolnim govorom, v katerem je našteval zakonodajno delo, s katerim se bo sta bavili obe zbornici. Na programu parlamenta je tudi izvedba zakonov, ki so potrebni za irsko ustavo, potem proučevanje delavskega vprašanja in odobrenja jamstev za posojilo, ki ga potrebuje Avstrija za svojo obnovo. Prestolni govor konča z željo, naj bi orijentska konferenca, ki sedaj zbore v Lausanni, dovedla do vzpostavitve miru na bližnjem vzhodu.

NOVA NEMŠKA VLADA KONČNO V CELOTI SESTAVLJENA.

Berlin, 23. nov. (Izv.) Notranje ministrstvo je prevzel demokrat Oeser, zunanje pa dosedanjí poslanik v Kodanju von Rosenberg.

SPOR RADI URADNIŠKEGA ZAKONA.

Beograd, 23. nov. (Izv.) Zakonodajni odbor je imel danes dopoldne sejo, na kateri je razpravljal o točki 7 člena 4 uradniškega zakona. V znišlu vladnega predloga tega zakona ne more postati državni uslužbenec nihče, kdor je proti načelom obstoječega državnega reda in se izraža za protizakonito izpremembo poredka v državi. Zaradi tega vprašanja je prišlo v zakonodajnem odboru do spora med poslancema Jovanom Magovčevićem in Valerijanom Pribičevićem. Po tem sporu je poslal poslanec Magovčević predsedniku demokratske stranke Davidoviću pismo, v katerem mu naznanja, da odlaga svoje mesto kot podpredsednik zakonodajnega odbora in da sploh izstopa iz zakonodajnega odbora. Po prekinjenju seje odbora se je sestel demokratski klub, ki je do pol 2. ure popoldne razpravljal o sporni določbi uradniškega zakona. Po daljši debati se je demokratski klub zedinil, naj se točka 7 člena 4 uradniškega zakona izpremeni v tem znišlu, da državni namoččenec ne more postati ona oseba, ki javno nastopa zoper obstoječi državni red ali za njegovo protizakonito izpremembo. Jutri bo zakonodajni odbor nadaljeval debato o tej sporni točki in jo skušal rešiti v sporazumu z večino.

Borzna poročila.

Curij, 23. novembra. Berlin 0.08625, New York 537.50, London 24.17, Pariz 38.90, Milan 24.95, Praga 16.90, Budimpešta 0.225, Zagreb 2, Bukarešta 3.40, Varšava 0.035, Dunaj 0.0074, avstrijske krone 0.0076.

Berlin, 23. novembra. Dunaj 9.12, Budimpešta 276, Milan 29.027, Praga 20.099, Pariz 45.136, London 28.179.37, New York 6871.78, Curij 118.203, Beograd 9276.

Praga, 23. novembra. Dunaj 0.04, Berlin 0.4675, Rim 146.75, avstrijske krone 0.039, italijanske lire 145.25, Budimpešta 1.275, Pariz 226.75, London 141.50, New York 31.50, Curij 588.50, Beograd 45.75.

Zagreb, 23. novembra. Devize: Dunaj 0.09—0.095, Berlin 1—1.20, Budimpešta 2.60—2.90, Bukarešta 39—40.50, Italija 286.50—290.50, Kodanji 1300—0, London 276.50—281.50, New York 61.50—62.50, Pariz 442.50—447.50, Praga 198.50—201.50, Sofija 44—46, Švica 1148—1158, Varšava 0.46—0.56. Valute: ameriški dolarji 60.50—61.50, češkoslovaške krone 195.50—198.50, angleški funti 271.50—276.50, francoski franki 437.50—442.50, nemške marke 1.10—0, romunski lei 40—0, italijanske lire 282.50—286.50.

Beograd, 23. novembra. New York 62, London 279, Bukarešta 43, Berlin 1.075, Milan 288.50, Sofija 50, Pariz 445, Praga 200, Ženeva 1155, Solun 107, Budimpešta 2.75, efektivne italijanske lire 300.

riji dohod k morju. — V odgovoru na izvajanja Ismet paše je Venizelos ponovil svoje argumente, ki jih je obrazložil na včerajšnji seji teritorialne komisije.

Lausanne, 23. novembra. (Izv.) Včerajšnja seja komisije za teritorialna in vojaška vprašanja je imela precej zanimiv potek. Zastopniki zavezniških veselil so se izjavili proti ljudskemu glasovanju v Zapadni Trakiji, ki ga je zahtevala turška delegacija. Bolgarski ministrski predsednik Stamboliški pa je zahteval samostojnost te pokrajine. Zaradi tega se pričakuje živahna debata na današnji seji, ko bodo Turki odgovorili svojim nasprotnikom.

Režim nereda.

Režim nereda! Dva kontrarna pojma, ki pregnančno izražata vso kurioznost našega državnega življenja. V Beogradu pašuje režim, ki živi od nereda, ki štiti nered in ovira red v državi. Štiri dobra leta že gradimo državo in danes po štirih letih se moramo boriti — za revizijo ustave! Štiri leta se borimo za zboljšanje gospodarskih in političnih razmer v državi; skratka borimo se za red v našem državnem življenju. Toda mesto reda je prišel srbsko-hrvatski spor, ki ga je izzval sedanji režim, spor, ki je povzročil državi nelzmerne gnotne in moralne škode. Na Vidovdanski ustavi, ki je glavna sporna točka med Hrvati, Srbi in Slovenci, vlada krčevito brani vsako črko. Brani jo pa zato, ker je ta ustava vzrok srbohrvatskega spora, ki je vir nereda, od katerega sedanji koruptni režim živi. Če bi tega spora ne bilo, bi ne bilo v državi nereda, in če bi ne bilo nereda, bi ne bilo tudi sedanjega režima. Ta paradoksom našega državnega življenja je zagrebški kongres javnih delavcev bistroumno zapopadel in s prstom je pokazal na Beograd kot na prestolico nereda. Povdaril je na nedvomljivi način, da je treba sedanji režim odstraniti, ako hočemo, da se spravi s sveta srbohrvatski spor in da se povrne v državo red.

Režim nereda zasledujemo tudi v našem prometu in gospodarstvu. Poglejmo samo na naše železnice, kjer lahko vidimo na vseh progah in skoro na vseh postajah, kako propada dragocen železniški material, vsled česar zastaja naš promet. Zaradi slabega prometa pa gnijejo naši pridelki nakopičeni v skladiščih, ker jih ni mogoče spraviti na trg. Vsled te balkanske malomarnosti v naši železniki upravi propada naše gospodarstvo, propada naš denar in na njegovih razvalinah raste draginja, pod katere teži vzdihuje naše delavstvo in

uradništvo. Cela naša centralistična uprava predstavlja režim nereda, od partizanstva in koruptnosti pa do terorističnih metod nad značajnim in vestnim uradništvom.

Najbolj drastično sliko tega nemoralnega režima pa nam nudi naše politično parlamentarno življenje. Vse, kar pošteno misli in čuti za našo narodno državo, se je strnilo z namenom, da vrže sedanji režim in da odstrani vzroke narodnostnih sporov med Srbi, Hrvati in Slovenci. Na osnovi resolucije zagrebškega kongresa se je ustvaril blok narodne koncentracije, ki je pripravil sporazum med Srbi in Hrvati in te dni bi bil prišel celokupen hrvatski blok v beograjski parlament.

Vsaka narodna vlada, ki pošteno vrši svoje dolžnosti napram narodu in državi, bi morala v parlamentu pozdraviti prihod hrvatskih poslancev, ki hočejo živeti z brati Srbi in Slovenci v sporazumu in v bratski slogi delati za blagobit in red v naši državi. Toda vlada je iz strahu pred sporazumom med narodi države še včeraj ponudi odgovila parlament in zaprla vrata pred Hrvati. Odgovila je parlament, ker se je ustrašila reda, zakaj sedanja vlada živi le od nereda.

Med strankami, ki ta nemoralni režim podpirajo, je tudi JDS, ki nosi v enaki meri krivdo na tem, da so se vrata parlamenta zaprla v trenutku, ko so hoteli stopiti vanj bratje Hrvati. Pri tem je JDS lahkega srca pozabila na pragmatiko, na doklade in na vse obljube, s katerimi je doslej sleparila bedno naše uradništvo. Toda naše uradništvo naj ne obupuje. Vrata parlamenta se bodo zopet odprla. Odprli pa jih bodo tisti, ki so se na podlagi zagrebške resolucije sporazumeli in ki hočejo uvesti v našo državo režim reda in duha socialne pravičnosti.

Izvršitev rapalske pogodbe.

Beograd, 23. nov. (Izv.) Iz Pariza poročajo: Italijanski ministrski predsednik Mussolini je izjavil sotrudniku »Timesovem«, da je rapalska pogodba ratificirana in da se bo točno izvedla. Italijanske čete se bodo po ratifikaciji umaknile iz tretje cone v Dalmacijo. Mussolini je izjavil v Lausanni, da je zadovoljen s pogajanjem z Jugoslavijo, in da ti porazgovori zadostujejo, da upravičijo njegov prihod v Lausanne. »Preporok« doznava, da je predsednik italijanske vlade Mussolini spravl ves kompleks jadranskega vprašanja v zve-

zo z rešitvijo reškega problema in sicer popolnoma v duhu D'Annunzia, t. j. da Reka pripade Italiji.

Lausanne, 23. nov. (Izv.) Kakor se doznava iz okolice Mussolinija, je italijanski ministrski predsednik zahteval od jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Ninčića, da mora Jugoslavija otvoriti promet z Reko, da se more Madžarska posluževati njenega pristanišča, sicer bo moral zahtevati od društva narodov, naj v znišlu trianonske mirovne pogodbe odpre železniško progo Budimpešta—Reka.

Rusija na orijentski konferenci.

Pariz, 23. nov. (Izv.) »Matin« javlja iz Lausanne: Zastopnik ruske sovjetske vlade v Rimu, Vorovskij, je včeraj dospel v Lausanne s poslednjimi navodili svoje vlade, ki doslej ni odgovorila na povabilo zavezniških veselil, naj se udeleži konference v Lausanni. Vorovskij je imel daljšo konferenco z načelnikom turške delegacije Izmet pašo. Kakor se doznava, je sovjetska vlada zagotovila turški delegaciji svojo podporo pri izvedbi pakta, sklenjenega v Angori. Moskvska vlada želi, da Turčija zahteva udeležbo Rusije pri razpravah vseh vprašanj brez izjeme.

Lausanne, 23. novembra. (Izv.) Načelnik ruske trgovinske misije v Italiji, Vorovskij, je imel porazgovor z urednikom švicarske brzojavne agencije, v katerem je med drugim dejal, da Rusija podpira vse turške zahteve,

ki so vsaj dosedaj znane. Rusija ne more dopustiti, da se Dardanele in Bospor stavljajo pod nadzorstvo društva narodov, ker člen 5 rusko-turške pogodbe to prepoveduje Rusiji in določa, da se mora to vprašanje rešiti med udeleženiimi državami. Rusija je tudi za odpravo kapitulacij, ker jih smatra za poseganje v neodvisnost Turčije. Vorovskij je nadalje odgovoril na vprašanje glede razvoja komunizma v Rusiji, da si je moskovska vlada svesta, da ne more doseči svojega cilja brez izpremembe dosedanjih metod. Rusija še ni zrela za komunistični režim. Zaradi tega je ruska vlada ubrala drugo pot. Edino le inozemski kapital more pomagati Rusiji pri njeni obnovi. Da pa pride kapital v državo, se mora Rusiji zagotoviti dober dobiček.

Mussolinijeva izjava ital. časnikarjem

Trst, 23. novembra. (Izv.) Snočnji »Piccolo dela Sera« objavlja daljši dopis iz Beograda, v katerem popisuje navdušenje za italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija. List se sklicuje na pisavo »Starega Beogradskega Dnevnika« in »Balkana«, od 19. t. m. Kot uvod temu dopisu izreka »Piccolo dela Sera« sledeče značilne besede: Jugoslovanski listi so se te dni o italijanskem ministrskem predsedniku Mussoliniju izrazili tako navdušeno, da njihov slavospev prekaša ton vsakega inozemskega lista in tekmuje celo s pisavo naših (italijanskih) fašistovskih novin. Nato pride članek iz gori navedenih listov, nakar navaja list brzojavko o izjavi, ki jo je podal Mussolini italijanskim časnikarjem. Na vprašanje, ali se je v zadevi Vzhodne Trakije že dosegel popoln sporazum med zaveznicami, je ministrski predsednik pritrdil. Istotako je Mussolini potrdil tudi vprašanje, če se bo angleška spomenica izpremenila, in je dejal, da so jo preduргali v glavnih točkah in v

tolmačenju nekaterih drugih določb, v kolikor se nanaša na italijanske interese. Vprašanje Dodekaneza se je za Italijo zadovoljivo rešilo, tako da to vprašanje ne obstoja več med veselilami. O problemu mandatov v Sprednji Aziji je dejal Mussolini, da o tej stvari ne more mnogo povedati, da pa upa, da se bodo v tej zadevi priznale pravice Italije. Na vprašanje, ali bo Vatikan zahteval, da se dopusti h konferenci, je odgovoril Mussolini, da je to mogoče. Na končno vprašanje novinarjev, ali se more porazgovor z jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Ninčićem smatrati kot končnoveljav, je Mussolini odgovoril: To je bil zelo zanimiv porazgovor in morda tudi defintiven, kar se tiče nadaljnega razvoja italijansko-jugoslovanskih odnosov. Dr. Ninčić je mož širokih nazorov, s katerim se bomo mogli sporazumeti, dasi je politika njegove dežele zaradi notranjih razmer nekoliko težavna.

Odprte rane.

Trst, 22. novembra.

S Primorske prihajajo neprestano žalostni glasovi, bridke vesti, obupni kliki na pomoč. Naš narod na Primorskem hodi križev pot, nad njim se izvajajo podla nasilstva. Nad pol milijona Slovencev in Hrvatov trpi fizično in moralno pod italijansko lažnivo dvatisočletno kulturo.

Ti žalostni glasovi, ki prihajajo k nam s Primorske niso fraze, niso pretirane časnikarske vesti, ampak so prežalostna resnica.

O tej žalostni resnici pišejo mnogi italijanski listi z vsem cinizmom, o tej žalostni resnici je govoril slovenski poslanec Wilfan v rimski zbornici, 17. novembra.

Iste dne je izjavil fašistovski poslanec Giunta, da računajo na asimilacijo jugoslovanskega življa na Primorskem.

To asimilacijo pa ne mislijo izvesti Italijani mirno, naravno, ampak nasilno, brutalno, z bičem, ognjem in bodalom. Ali naj gledamo mirno vse to, naj držimo roke križem? Ali naj čakamo, da spremeni italijanski volk svojo dlako v ovčjo? Ali naj čakamo, da nam pridejo drugi narodi na pomoč?

Izkušnje so nam pokazale, kako malo se brigajo drugi narodi za nas. Izkušnje so nam pokazale, da si mora vsak narod pomagati sam. Na potlačenega in šibkega pljujejo vsi, močnemu podajajo roko.

Zato se moramo v prvi vrsti mi sami brigati za tretjino slovenskega naroda. Le nekulturen narod, narod brez obzorja, živi lokalno življenje, ne vidi v daljavo, ne čuti nesreče odrgnanih bratov. Kulturen narod ima široko obzorje, pred očmi ima vsako ped svoje zemlje, zavzame je za vsak še tako neznamen utrinek svojega naroda, vsaka njegova bol, vsak njegov krik odjekne v njegovem srcu.

Ali naj držimo križem roke? Ali naj dokažemo, da smo nekulturen narod, brez obzorja...?

Vsa javnost, vsi slovenski, vsi jugoslovanski listi, vsi naši politiki in državni morajo imeti vsak čas pred očmi pol milijona Jugoslovancev v izgubljeni, morda ne za veke izgubljeni Primorski.

Pa tudi društva, učitelstvo in duhovništvo, vsak posameznik mora iti na podrobno delo. Ali ste izprašali svojo vest? Kaj ste že storili, s čim pomagali pol milijonu našega naroda

na Primorskem? Izprašajte vest — pokaže vam izpričevalo vaše kulturenosti!

Vsi in vsakdo mora na delo! Sredstva za pomoč so dvojna: moralna in materialna.

Ako pa hoče kdo pomagati bratu onkraj gore, mora imeti predvsem svojo lastno hišo v redu. Ali je naša hiša v redu? Nil! Pri nas so stranke in stranci, kregamo se med seboj, sovražimo se, tratimo energije in čas, premnogokrat za prazen nič, za oslovsko senco, zaradi golih osebnosti. Sučemo se v ozkem krogu lokalne politike, utrujeni od prazne mlative, zaslepljeni od malenkostnih političnih strasti, tako da ne vidimo preko gore...

Tako je v kraljevini SHS! Ali ni že čas, da se čimprej položimo strupene politične strasti, da se čimprej započne s pošteno, trezno in smotreno politiko?

Kdor je korumpiran, nemoralen nima časa in ne more podpirati moralno! In tudi materialno ne, ker nima čustva, ki bi mu to narekovalo!

To velja za posameznike in za vlado! Vlada, ki ima interes od političnih nasprotstev, ki nasprotstva neti in jih izkorišča v svoje namene. Je sama korumpirana, gnala. Vlada, ki prodaja narodno bogastvo, ki prodaja rudnike tujim družbam, vlada, katere člani iščejo na svojih važnih mestih osebne koristi, so izdajalci naroda, največji in najpodlejši parasiti.

Ali je v naši kraljevini v tem oziru vse v redu? Kako je z našim narodnim bogastvom? Državniki — izprašajte si svoje vesti!!

In še nekaj! Srbski in hrvatski interesi, morajo biti tudi naši interesi. In narobe: naši slovenski interesi morajo biti tudi srbski in hrvatski! Potem lahko govorimo o jugoslovanskem narodu. Kadar udarilo Slovence, mora zaboliti tudi Srba in Hrvata!

Za nas vse je silno potrebna konsolidacija, silno važna trdna skupnost.

Mussolini, predstavnik italijanskega naroda, sanja, Sanja, kako bo nekdanja ekspanzivna Italija podala roko Rumunski preko Hrvatske! To za Hrvate! Sanja tudi o Bosni: o njenih rudnikih, vodah in šumah! To za Srbe!

Srbi, Hrvati in Slovenci ter Bolgari pa moramo čimprej dokazati, da se te sanje nikdar ne uresničijo in stremeti, da se uresniči čimprej naše pravične zahteve, predvsem, da padejo okoli iz rok naših rojakov preko vseh mej!

Politične vesti.

Shod »Jugoslovanske zajednice« za upokojence.

Shod upokojencev v Mestnem domu, ki ga je priredila Jugoslovanska zajednica, nas je opozoril na nov trik naših nasprotnikov. Ob vstopu v Mestni dom so razširjali nasprotniki vesti, da se shod ne bo vršil vsled tega, ker je dvorana oddana, kar se je izkazalo za neutemeljeno. Toda nasprotniki Jugoslovanske zajednice pod vodstvom g. Boleta s svojo namero niso uspeli. Shod se je vršil kljub temu in sicer je bil ta shod zelo važen v tem pogledu, ker je razkril brezvestne načrte onih agitatorjev, ki hočejo upokojence izrabljati za listo socialno-demokratske stranke, ki nima nobenega izgleda na uspeh, dasiravno je g. Bole trdil, da gre upokojencem samo za kruh. Shod je otvoril g. dr. Vodusek, uakar je nar. poslanec A. Brandner obrazložil sedanjno politično situacijo in važnost zmagaje Jugoslovanske zajednice pri ljubljanskih občinskih volitvah. K besedi

se je oglasil g. Bole, ki je rekel, da so upokojenci enoglasno sklenili glasovati za socialne demokrate. Ker je v tem smislu pisal tudi »Upokojence« in ker je g. Bole trdil, da je to sklep društva upokojencev, je poslanec Brandner opozorjal upokojence na nevarnost takih sklepov od strani nepolitičnih organizacij, kajti to zna biti zelo škodljivo, ako se upokojenci, ki so navezani na pomoč vseh političnih strank, angažirajo samo za eno stranko in to za tako, katere lista pomeni samo števno listo, kot je to slučaj pri socialnih demokratih. Poslanec Brandnerju so dali prav vsi zborovalci in eden izmed njih je v imenu upokojencev j. z. odločno izjavil, da trditev g. Boleta, da so se vsi upokojenci izjavili za socialne demokrate, ne odgovarja resnici. To so sklenili samo g. Bole in njegovi ožji prijatelji, vsi ostali upokojenci pa odločno odklanjajo tako stališče. Organizacije upokojencev se niso izrekle za soc. dem. listo, pač pa so dale svojim članom svobodno roko. — Q. dr. Vo-

dušek je razložil komunalni program Jugoslovanske zajednice, katere bo posvečala vso svojo pozornost pomoči najbolj potrebnim, med katere spadajo tudi upokojenci, na kar je bil shod zaključen. — Nakana socialnih demokratov, ki so hoteli vse upokojence potegniti v svoj tabor, se je nam zdm razumljiva jeza večerajšnjega »Napreaja«.

Poziv vsem koaliranim upokojencem.

Na večerajšnjem shodu zvečer v »Mestnem domu« se je oglasil k besedi tudi gostilničar Jakob Bolé, ki je kljub protestu vedno poudarjal, kakor da govori v imenu vseh upokojencev. Rekel je tudi, da je društvo sklenilo, da bodo glasovali vsi upokojenci za — socialno-demokratsko listo, to je za njegovo listo. Tu povemo javno vsem koaliranim upokojencem, da ni naš odbor nikdar kaj takega sklenil. Zato oni tudi nima pravice govoriti v imenu vseh upokojencev, razen morda v imenu 134 članov njegovega od vlade razpuščenega društva. Kar pa se tiče upokojencev južne železnice, tem pa je dano na svobodo, da lahko volijo po lastnem prepričanju. Omenil je tudi, da je bil pred petimi dnevi pri nem predsednik upokojencev j. z. neki Kaučič iz Maribora in da sta o tem govorila. Ta Kaučič pa ni že več kot pol leta predsednik in tudi ne član tega društva. Mi vsi v koalicii združeni upokojenci nimamo in tudi ne bomo imeli nikdar s tisto skupino, pri kateri je gostilničar Bolé, niti najmanjšega stika. Ponovno smo že naglašali, da tudi z listom »Upokojencev«, katerega on izdaja še vedno (dasi mu je vlada društvo razpustila) nimamo nič skupnega. V soboto zvečer ima Bolé sestanek v Šiški pri Reininghausu, kamor vabi upokojence — na lim. Obvestite o tem vse člane koaliranih organizacij, da ne bodo v zmoti.

Predsedstvo koaliranih upokojencev.

Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, se korarsko-boljševiški blokaši ljubljanski trudijo, da bi spravili na volišče tudi frančiškane, salezijance, jezuite, kapucinarje in druge patre in fratre. Zdi se, da pri tem svojem trudopolnem delu niso dosegli še bogve kakšnih uspehov, ker za trdno so jim obljubili korporativni prihod na volišče do sedaj le jezuiti, medtem, ko so kapucini in frančiškani udeležbo na volitvah odločno odklonili, salezijanci pa bodo o tem vprašanju sklepali šele bodoče dni. Ljubljanske nune bodo pa pomagale s tem, da bodo pregovorile svoje stanovske tovariše kapucine in frančiškane, da se odpovedo abstinenci. Eh, res težka je večasih pot v občinsko posvetovalnico...

Borba za glasove klerikov.

»Sjajnospele« shod JDS pri Turku.

Ker JDS ve, da je poljanski okraj po svoji pretežni večini v taboru »Jugoslovanske zajednice«, skušajo z obupnim naporom pojemajočih svojih sil še omačiti tu ali tam kakoga člana in tako pomagati klerikalno-boljševiškiemu režimu na ljubljanski magistrat. Vsed tega so sklicali shod k Turku, kamor so v zavesti, da njihovi pristaši ne zaležejo niti za dve mizi, privlekli ostanke svoje razbite armade iz vseh delov mesta. Razni demokratski veljaki so se nato obupno trudili, da bi navdušili navzoče za svoje preživele ideje, toda to jim ni in ni hotelo uspeli. Ko pa je na koncu njihovih govorov spregovoril g. Babnik, kandidat na listi »Jugoslovanske zajednice« in jim povedal nekaj gorkih, so pa odgovorili le z nekaterimi zafracljanji, stvarnega odgovora pa ni mogli najti nobeden. Iz strahu, da bi šli še kako resnično, so gospodje od JDS hitro zaklju-

čili shod v trdnem prepričanju, da so tudi Poljane zanje definitivno izgubljene.

Dvojni kandidat

Je hotel biti gospod Anton Likozar. Ko so se sestavljale kandidatne liste za občinski svet se je kazal kot odločen nasprotnik mladinov in je bil vnet pristaš dr. Ravnharijeve grupe in je izjavil, da sprejme tudi kandidacijo. Istočasno pa je pridno obiskoval seje JDS, podpisal znani mladinski oklic in tudi sprejel kandidacijo iz rok mladinov. Nekaterim ljudem je pač težko dopovedati, kdo so pravi voditelji JDS in kako prefrigano znajo izigravati nekatere ljudi, ki jim nepremišljeno nasledajo. Sicer se je pa gospod Likozar na sestanku pri Turku izkazal kot izvrsten mladi in samo to smo hoteli konstatirati.

Mož načel.

»Slovenec« trdi, da se bo od NSS udeležilo komaj polovico pristašev volitev. »Jutro« pa pravi, da je NSS bila in je sedaj ni več. Ker NSS po »Slovenec« in »Jutro« v Ljubljani ne šteje nič, bi vsakdo mislil, da se narodnih socialistov ne boje ne fedeesarji, ne klerikalci. Pa ravno narobe je res. Najbolj se fedeesarji in klerikalci boje narodnih socialistov, ker so njihove vrste sklenjene in disciplinirane mogoče bolj kot so bile kdaj prej. Zato tako »Slovenec« kot »Jutro« osredotočujeta v bratskem objemu svoj volilni boj predvsem na Jugoslovansko zajednico in v tej združeni NSS. Klerikalci se dobro zavedajo, da jim je edino nevarna Jugoslovanska zajednica, dočim fedeesarji v svoji slepi strankarski strasti raje vidijo, da zmagajo klerikalci kot pa Jugoslovanska zajednica. Vendar se bodo namere oslabiti Jugoslovansko zajednico, tako »Slovenec« kot »Jutro« temeljito ponesrečile. Ljubljanski volilci niso nobeni klerikalni backi ali pa umazani materialisti, ki si žele samo pojedinih korit. Vrši se boj za načela in ideje! In v teh tudi zmaguje Jugoslovanska zajednica na veliko jezo svojih nasprotnikov.

»Napredna« Ljubljana.

JDS arski voditelji dobro vedo, da ne bodo pri volitvah zmagali. Če dobe 800 glasov bo veliko. JDS se ne more umisliti v to, da ima Jugoslovanska zajednica največ volilcev za seboj. Iz osebnega sovraštva so se gospodje na Miklošičevi cesti zakleli, da morajo odvzeti Jugoslovanski zajednici toliko glasov, da bodo pri volitvah klerikalci močnejši. Da bi JDS oslabil in razdvojila napredne vrste je izdala za volitve dnevnik »Napredno Ljubljano«. JDS se v »Jutro« ne upa več zagovarjati pred slovensko javnostjo svojega zdražbarskega nastopa in prikrite akcije, da zmagajo v Ljubljani — klerikalci. Večera je izšla prva številka »Napredne Ljubljane«, ki pušča skoraj popolnoma v nemar klerikalce, ampak izključno napada Jugoslovansko zajednico, ki je edin resen afont naprednih volilcev proti klerikalni reakciji. »Napredna Ljubljana« je že v svoji prvi številki dokazala, da dela za »Crno Ljubljano«.

Strah ima velike oči...

V novorojenem glasilcu »strahovalcev Ljubljane« se je nekdo »Jutrovskih« generalov ujezil, pa pripoveduje vsakomur, kdor hoče vzeti v roke »Ponedeljkovega« naslednika, da se narodni socialisti silno boje izda občinskih volitev in da so šli v »Jugoslovansko zajednico« samo vsled tega, ker se boje pokazati javnosti, koliko da so zgubili na svojih glasovih. I seveda, kaj bi se tudi ne?! Narodni socialisti so sploh strašno boječji ljudje! Ko so šli v svoje prve volitve, ognjeno preizkušnjo, so

se jim strahu tresle hlačice in po vsaki pravici. Vsa jim je najboljša informirani slovenski dnevnik »Jutro« cele tri mesece pridigal, da ne bodo dobili nobenega mandata ter jim prisodil vsega skupaj kakih 800 glasov. Iz te obupne situacije pa sta se naenkrat izvila kar dva državnozborna mandata, in narodni socialisti so si malo opomneli od svojega strahu. Pa ne za dolgo. Prišle so prve občinske volitve po prevratu in narodni socialisti so zopet hodili po Ljubljani bledi strahu in trepetali pred dejstvom, da bodo zopet »avno u-kazali« število svojih glasov in to v očigled zopetni trditvi! Najbolj informiranega slovensk. dnevnika, da so njihovi glasovi skopneli na najmanj polovico. Čuda čudom so volilni rezultati pokazali pri narodno-socialističnih glasovih čez 30 odstotkov napredovaja, medtem ko so vse ostale stranke — nazalovala. In zopet je za te uloge preplašene narodne socialiste prišel trenotek oddiha. Pa zopet ne za dolgo. Že zopet se plazijo smrtnobledi po Ljubljani, kajti za sedanje občinske volitve je postavil dojenček najbolj informiranega slovenskega lista trditev, da narodnih socialistov sploh ni več, ker so izgubili ne samo polovico, temveč že prav vse »voje glasove. Za reveže je to res nerodno, ker čutijo v srcu, da so še navdušeni narodni socialisti, razum pa jim pravi, da temu ni tako, ker »Jutro« že ve, kaj pravi, pa tudi prav gotovo je res, če kaj pravi. In zato so tako prestrašeni sedaj. — Naša stara prislovica pa pravi, da ima strah velike oči in zato ni čuda, da vidijo zbegani narodni socialisti, da bodo skupaj s poštenimi ljudmi v Jugoslovanski zajednici dne 3. decembra na celi črti — zmagali.

Skrahirana socialna demokracija.

Socialna demokracija igra najžalostnejšo vlogo v slovenski politični javnosti. Preje tako ponosna delavska stranka je skrahirala v nešteto strancič, skupin in oštarijskih konventikelnov. Vsak izmed teh strankinih drobcev uganja politiko na svojo roko. V Mariboru sklicujejo socialni demokrate protestne shode proti klerikalcem, v Ljubljani se pa večeje z njimi. Po shodih v Ljubljani rohne proti JDS, v Zagorju so si pa dali s pomočjo JDS in proti volji delavskih zastopnikov izvoliti svojega župana. Tu blagoslovljajo tisto, kar drugje preklinjajo. Očividni znaki degenerirane stranke in ni čuda, da je poštenega socialnega demokrata sram, da je enkrat podpisal to breznačelno in delavstvu škodljivo družbo, ki tako rada govori o marksizmu in proš od rimovstva.

Pretep med komunisti in klerikalci.

»Slovenec« bi rad utajil, da so se klerikalci in komunisti med seboj stekli na volilnem shodu pri »Zvezdi« v Spodnji Šiški in hočejo natveziti javnosti, da so vrgli iz shoda samo nekoga zajedničarskega provokaterja. Nasproti zaviljanju »Slovenca« še enkrat ugotavljamo, da se je pretep med komunisti in klerikalci res vršil. Povod zato pa ni bil zajedničarski provokater, ampak ogorčenje komunistov, ki so najhujše obsojali zvezo s klerikalci, sklenjeno po treh voditeljih in brez vednosti delavstva. Če ne bo »Slovenec« lepo molčal, mu lahko postrežemo z imeni. Shod je bil tekem pol ure zaključen in je morala med pretepaječimi se klerikalci in komunisti posredovati policija.

Klerikalci in komunisti med seboj.

Res zanimivo je, kakšno mnenje imajo eden o drugem, klerikalci in komunisti, in kako se ti rdeče-crni koaliranci predstavljajo v slučaju zmagaj skupno delo v bodočem občinskem

Drama.

Ploha (Pljusak), vesela vaška igra v 3 dejanjih, spisal P. Petrovič, čigar »Gozd« (Suma) so pred časom igrali pri nas. Petrovič z jasnimi in veselnimi barvami najraje slika življenje nenavadne liške deželice in njenih originalnih, uživanju strastno udanih ljudi. Čeprav je prav v »Plohi« erotičen moment nekoliko prečisto očrtan, vendar nas avtorjev svež in istinit narodni jezik prijetno osvaja, ljudski značaj so vrlo dobro izdelani in naraven, nepriljen in zdrav je smeh, ki s čisto človeško noto zveni izpod navideznega treskanja in grmenja. Le škoda, da vkljub vestni režiji g. Rogoza ni bila igra podana enotno in zaokroženo. Prevladoval je mestoma silno nenaraven in nerazločen govor, skupnosti je bilo bolj malo in so prijetno uplivali le posamezni nastopajoči v scenah, ki nudijo že same po sebi dovolj močno pointo kot h koncu II. dejanja in v pikantni situaciji tretjega dejanja.

»Sila je priglasila« Maro, Jevričovo ženo v silni plohi pod krov kmeta Mariča, čigar žena je oddala na oddaljen obisk. Primorana je prenočiti v njegovi hiši. Čeprav je Marič silno dostojen učitelj, se vendar vsled tega razburja poldrug dan tri rodbine. Nikola Jevrič, Marin mož napravi navidez zelo resen nastop in odloči, da naj ostane

žena v hiši Maričevi. Nekoliko omejeni, a prav zato pri ženskah zelo upoštevani Jevrič dobi — hočeš-nočeš — v hišo tujo ženo in njeno mater in ko se vrne njegova Stana iz »obiska«, slede zopet scene in očitanja. Končno se znajde pri njem vse sorodstvo njegove in Jevričeve žene. Usodna »ploha« pa kmalu razčisti ozračje. Vsi ti pretirano razdraženi duhovi so zelo človeški pojavi. Pod silno ogorčenostjo skrivajo svojo slabo vest, kajti ploha ni priglasila v hišo Mariča le Mare, tudi Jevrič se je dotično noč umaknil v šator ljubezni željne ciganke in Stana, Maričeva žena je »vedrila« pri Jurčku v prijaznem in varnem gorskem gnezdu. Razburjenja je bilo torej preveč in h koncu se vsi ti srditi grešniki skrivaj potrkajo na prsa in urno odrinejo v svoje domove. Ostane le Marič s svojo ženo, da skupno ž njo napravi obračun in epilog veseli vaški zgodbi.

G. Skrbinaš-Marič je dobro počrtaval v neznošno zadržano pripravljene »junaka«. Bil je res oni okorni, a potuhnjeno prebrisani »človek iz Like«. Igra je motilo mestoma zelo nerazumljivo prednašanje. Pri naravni vedrosti igre je seveda — tudi za trenotek — vsak zamolkel patos nemogoč. Miselnost zbranost, ki je lastna vsaki Skrbinašovi lri, pa je povsem v polno pogodila značaj kmeta Mariča, o katerem trdi njegova žena Stana, da je človek,

»ki ima v sebi zmazano repo mesto srca«. Pri reprizi se je opazilo za omejenost, zgolj vnanje ne-ostatke močno izboževane. Jevrič-Ločnik, je ljubosumnega grešnika igral prav dobro, a za spoznanje pretiho. Posebno v zadnjih scenah III. dejanja je v neml igri očital pristen, naraven humor. Starega Mariča, še vedno za mladostne marnje dovetnega starca je g. Plut igral prav živahno, čeprav pristni liški očaneec to ni bil. S prepričevalnim temperamentom je ustvarila g. Juvanova s svojo Janjo pravo trgovačo in prav tako jezikavo kot ljubosumno taščo. Seveda se je v slovenskem prevodu prav mnogo razbilo ali izgubilo. Ostali niso nudili originalnih likov in če bi kazala uprizoritve več skladnosti, bi bila igra to kar je: osvetočilo in zdravega naturalizma poln kočček intimnega kmetkega življenja.

Shod za šišenski okraj.

V petek, dne 24. novembra ob 9. uri zvečer se vrši shod »Jugoslovanske zajednice« v gostilni pri »Križu« na Celovški cesti 32. Volilci, udeležite se shoda v največjem številu!

Simfonični koncert.

Ze deseti! Veših smo tarnali, da je v Ljubljani potreba simfoničnih koncertov, katerih je zlasti pogrešala glasbe se učeča mladina. In vendar se je izpremenilo. Ze dve koncertni sezoni sem prinašata simfonične koncerte Orkestralnega društva Glasbene Maticice pod prof. Jerajem, koncerte gled. orkestra pod ravn. Rukavino in letos Matačičem ter one kapelnika dr. Cerina, ki so skoro redni ter bi jih prav lahko nazivali abonma-koncerte, če bi se zanje razpisal abonma. Vztrajnost dr. Cerina je vsega občudovanja vredna. Njegovi godbeniki so preveženi na raznih prireditvah v Ljubljani in izven nje, pa se poleg tega še vseeno z velikim trudom in polivalno podjetnostjo pripravajo študiranju in izvajanju simfoni del. Dr. Cerin je z največjim naporom — občinstvo tega seveda ne ve — zbral okoli sebe godbenike in jih je izvežbal tako dobro, da se mu le čudimo. — Njegov orkester nas je seznanil že z lepo vrsto simfoničnih del. Topot je bil na vzporedno zastopan Beethoven z uverturo »Prometejeva stvarstva«, ki je po svoji prozorni strukturi odmev klasične dobe. Največji in najlepši vtis večera je ostavila pač Dvořakova legenda, blesteč dar Dvořakove ženjalne muze. Njegova glasba si osvaja srca poslušalcev zaradi prelesti melodične in-

vencije, pestrosti harmonij, živahnosti ritma in barvitosti orkestracije. Ta večer smo se dalje seznanili z odlomki Risto Savinovega baleta »Čajna punčička«, ki so pokazali, da je delo gradljivo, prežeto živih plesnih ritmov ter vredno uprizoritve na odru, če imamo seveda na razpolago plesne interprete. Balet »Čajna punčička« je zasnovan po istoimenski noveli, katero je napisal skladatelj Risto Savin sam in ki služi hkratu kot scenarij k baletu. Novelo priobčimo o priliki v podlistku. Risto Savin je dokončal opero »Gospodsvetski sen« in tudi že »Čajno punčičko«. Torej zopet kar dve novi glediški deli! — Glavno točko vzporeda je tvorila Brahmsova četrta simfonia v e-molu, ki tudi nosi vse znake klasične dobe in predstavlja smer absolutne glasbe. — Hvalo smo dolžni dr. Cerinu, da nam je pripravil z njo lep užitek. Vkljub temu, da je orkester absolutno ves vzpored — če odstojemo prav malenkostne hiše — povsem častno je večer potekel hladno, brez toplote in pravega navdušenja. Ploskanja je bilo prav malo, kar nam je uganka. Orkester si je pod vodstvom svojega dirigenta, ki je bil tudi sam, služil mnogo več priznanj bil deležen. Naj ga ima do vrši eminentno. — Koncert bi bil sklan.

svetu ljubljanskem. Klerikalci pravijo, da so pojedli komuniste in da jih bodo takoj po volitvah že ukrotili. Saj bodo prišli v občinski svet, če zmagajo, komunisti vanj v tako brezpomembnem številu, da se bodo morali absolutno ukloniti njihovi volji. Peričevce pa imajo tako ali tako na vrvi, ker sicer bi g. dr. Perič zletel z županskega stolčka in si postavijo svojega župana. In tako bodo prišli zlati časi za njihove orle in druge take organizacije. Predvsem pa bodo »razirali« sokolsko telovadišče na trgu »Tabor«, ali pa se bodo morali Sokoli udati v to, da bodo na telovadišču telovadili trikrat na teden in pa vsako drugo nedeljo naši orli in orlice. — Vse drugače pa zveni beseda komunistov o bodočem postopanju v občinskem svetu ljubljanskem: Klerikalce smo potegnili, da je joj. Delali imo bomo zgago pri vsakem koraku in razbili jim bomo stranko. Kapitalisti-klerikalce smo že pritisnili ob zid, katoliške buljševike pa smo že itak popolnoma pridobili za boljševiški pravec socialne in gospodarske politike v občinskem svetu. In ko bomo potlačili klerikalce enkrat v Ljubljani, potem pridejo na vrsto še na deželi in klerikalna stranka je — bila. — Taki so torej načrti klerikalno-komunistične zveze za Ljubljano. Da bi moralo pri takem stanju pod njihovim gospodstvom vse ljubljansko občinsko gospodarstvo vsi vrag, to korarske komuniste in komunistične koraje proklete malo briga. Pa ljubljancem se tega za enkrat še ni treba bati; Sedaj vlečejo eden drugega, 3. decembra pa bodo potegnjeni oboji.

Jugoslovanstvo v Sofiji

Tiste dni, ko se je mudil bolgarski ministrski predsednik Stambolijski v Beogradu in položil tako srečno in spretno prve temelje bratskemu sporazumu med našo državo in Bolgarijo, so se premikale po ulicah bolgarskega prestolnega mesta velike zemljorajniške množice, noseč prapore z nastopnim značilnim besedilom: »Od Drave in Save do Črnega in Egejskega morja prebiva en narod: Jugoslovanski.« S temi besedami je izraženo moralno ozadje bratske enote med Bolgarijo in Jugoslavijo, katero bo morala naša diplomacija gojiti z vsemi sredstvi, predvsem pa s širšim kulturnim in nacionalnim zblizevanjem, kar bo skupni moči obeh držav dalo na Balkanu vse silnejšo zajednico, kakor pa skupni gospodarski interesi.

Obnovitev balkanske zveze.

Pod spretnim vodstvom vitezega grškega politika Venizelosa se vrše te dni v Lausanni konference med ministrskimi predsedniki balkanskih držav. Te razprave se tičejo obnove nekake balkanske zveze, kakor je obstajala pred svetovno vojno. Ker se zveze sklepajo v zaščito gotovih skupnih interesov, ti interesi ne morejo biti drugačni, kakor skupna obramba in politika proti Turčiji, ki baš hoče na orientalski konferenci pridobiti oficijelno pobotnico zapadnih velesil za svoje nove meje na balkanskem polotoku v Trakiji in ob obalah egejskega morja. Poleg teh skupnih interesov pa bi se lahko balkanska zveza zavarovala proti umešavanju drugih velesil v zadeve balkanskega polotoka, s čimer bi si balkanske države zasigurala temelje trajnega miru. Balkanske države se bolj in bolj približujejo ter bolj in bolj uvidevajo, da so navezane ena na drugo in da bi eventualna kriza mogla izhajati samo od zunaj, od strani velevlasti, koje interesi bi bil oslabil eno ali drugo balkansko silo. Iz teh ozirov ne vidimo v razpravah o novi balkanski zvezi samo spretnega uveljavljanja grškega državnika Venizelosa, temveč odobravnomo prej izložene skupne politične interese balkanskih držav.

Gospodarstvo

Carina na svinje in mast. Poljedelski minister Pucelj je zahteval sledečo rešitev v vprašanju izvoza svinj: Od 100 kg žive teže navzgor 250 Din carine, od 60 do 100 150 Din, pod 60 kg žive teže 100 Din. Poljedelski minister soglašja s tem, da se zabrani izvoz svinj pod 60 kg, ako to zahteva ministrski svet, ter da se bonificira v korist kladivnic in domače industrije suhomesnatega blaga 30 odstotkov kot doklada in to v kladivnicah, kjer je državni veterinar. Soglašja tudi z prohibitivno carino na mast in slanino na ta način, da se ne nadalje uvaža iz Amerike.

Dobrodošli državnih monopolov. Meseca avgusta tek leta so znašali dobrodošli državnih monopolov 151 milijonov 55.773.14 dinarjev. Od te vsote odpade 92.213.623.38 dinarjev na tobak, 27.467.973.80 dinarjev na sol, 9 milijonov 730.129.56 dinarjev na vžigalice in 2.314.491.33 dinarjev na cigaretni papir.

Ukinjena zabrana uvoza luksuznega blaga. Finančni minister je ukinil na osnovi finančnega zakona zabranu uvoza luksuznega blaga od 3. julija let.

Alko, medicinski konjak z modro zvezdo je proizvod prvovrstne kakovosti domače produkcije, ki se lahko meri z vsakim inozemskim proizvodom, dasi je cena precej nižja, kakor za drag denar uvoženega blaga te vrste. Fin in okusu in aromi bo gotovo žel priznanje vsakega poznavalca in ljubitelja zlahkne kapljice, obenem pa izpolnil naloge, katere stavi na konjak bolnik. Omenjeno znamko našim trgovcem in naši javnosti toplo priporočamo, ker tako ne pridejo samo poceniti do dobrega blaga, temveč podpirajo osamosvojitve našega gospodarstva tudi na tem polju.

Konferenca o trgovini z devizami in valutami. V ponedeljek in torek se je vršila pri pomočniku finančnega ministra konferenca o novem pravilniku za trgovino z devizami in valutami. Konferenca se je po dolgi debati izrekla za princip vezane trgovine ter sprejela novi pravilnik, ki bo v kratkem objavljen ter bo stopil v veljavo 8 dni po objavljenju. Po tem novem

Dnevne vesti.

Zabranjena prodaja tobaknih izdelkov v javnih lokalih. Monopolska uprava je izdala strogo naredbo, po kateri bo občutno kaznovan z denarno globo vsak gostilničar, kavarnar, hotelier etc., ki bi sam ali pa njegove osebe prodajalo gostom tobakne izdelke. V ponovnih slučajih bodo kaznovani ti obrtniki tudi z zaporom do 30 dni. Poleg tega se bo proti takim osebam uvedlo postopanje za odtegnitev dovoljenega točenja pijače. Ta naredba je bila izdana zlasti radi tega, ker so po javnih lokalnih goste s pretiranimi cenami tobaknih izdelkov neverjetno izkoriščali. Organi finančne kontrole bodo strogo pazili po javnih lokalih, da se ta naredba ne bo kršila.

Uradni list št. 120 objavlja med drugim: Protokol o poravnavi vzajemnosti terjatev jugoslovanskih in čekoslovaških upnikov in dolžnikov. — Objava ministrstva za finance o popisu terjatev in dolgov, zaključenih v starih avstro-ogrskih kronah med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in čekoslovaško republiko. — Razglas glede potovanja v Nemčijo. — Razglas o taksi za otvoritev in objavo oporoke. — Razglas o poslovanju stalne bakteriološke stanice v Ljubljani. — Razpisana službena mesta.

Nova pošta v Beogradu. Ministrstvo za javna dela je dovolilo kredit 13 milijonov dinarjev za gradbo novega poštnega poslopja v Beogradu.

Porota v Novem mestu. Redna porotna zasedanja v letu 1923 se bodo vršila pri okrožnem sodišču v Novem mestu 5. marca, 4. junija, 17. septembra in 26. novembra.

Batnanje je ukinjeno, toda tega menda še sedaj ne vedo gotovi ljudje. Tako je neki orožniški narednik v Jurkloštru tako surovo postopal pri aretaciji nekoga mizarja, da sta morala intervenirati občinski tajnik in župan, ki pa jih je omenjeni orožnik surovo suval iz poslopja orožniške postaje. Taki slučaj se ne smejo dogajati in naj odgovorni činitelji z energično roko napravijo red.

Relka in Italija. Po informacijah iz Rima bo italijanska državna blagajna tokom tega meseca izvršila izmeno valute za mesto Reka. Istočasno hoče podvzeti mere za pomoč reški industriji, ki se nahaja v težki krizi.

Pegasti legar v Bolgariji. V Bolgariji se je pojavil te dni pegasti legar, za katerim je obolelo 5 oseb. Ena od teh je umrla, ena pa je ozdravljena. Sanitarna oblastva so podvzela vse mere, da se prepreči širjenje te nevarne epidemije.

Arencija radi razširjanja neveljavnih bankovcev. Policija je aretirala v Zagrebu pet delavcev, ki so ukradli in spravili v promet pred 2 leti ob priliki uničenja 20 kromskih bankovcev 15.000 dinarjev neveljavnih bankovcev, ne da bi to kdo opazil. V zadevi je uvedena stroga preiskava.

7000 kron je bilo ukradeno na vlaku gospej Palajevi iz Radeč.

Tatovi na delu. V Brestu je neznan dolgoprstnež ukradel Mariji Modic 30.000 kron.

Tramvajska nesreča v Beogradu. V ponedeljek sta v Beogradu trčila dva voza električne železnice, pri čemur je izgubil en pasazer življenje, več pa jih je bilo težko ranjenih.

Mater je ustrelil iz neprevidnosti Mladen Stojanović v Bujanovcu pri Kumanovem.

Sreča v nesreči. Na žel. progi blizu Laškega je pred par dnevi padel z vagona neki dijak. K sreči pa je padel na travo in se je pri padcu samo neznatno opraskal.

Umrla je v Gradcu g. Franciška Justin, soproga viš. ofic. in SHS konzularnega uradnika. Truplo se je prepeljalo v Ljubljano in se vrši pogreb danes ob 2. uri iz Južnega kolodvora na pokopališču k sv. Križu.

Zopet samomor v Zagrebu. V Zagrebu so samomoril v zadnjem času na dnevnem redu. V sredo zjutraj se je zo-

pravilniku bo trgovina z devizami in valutami v nekaterih ozirih ugodnejša, v glavnem pa ostane vezana.

Povečanje uvozne carine na hmelj. Poljedelski minister je zahteval od finančnega ministra, da poveča uvožno carino na hmelj v taki višini, da pivovarne ne bodo morale umožati tujeja hmelja, da se s tem omogoči popoln konzum domačega hmelja.

Nove pristojbine za pregled in žigosanje priprav za merjenje. Trgovinsko ministrstvo je izdalo novo tarifo, po kateri se bo od novega leta dalje plačevala nova taksa za pregled in žigosanje vsch priprav za merjenje.

Shod za kolizejski okraj.

Jugoslovanska zajednica vabi volilce, da se udeležijo shoda, ki se vrši v petek dne 24. novembra ob 8. uri zvečer v salonu gostilne pri »Levu« na Gosposvetski cesti. Vsi na shod!

Shod za kolizejski okraj.

pet vrget pod vlak na križišču železniške proge pri Borongajski cesti in Svetici Andrija Belacič. Vlak mu je razdrobil glavo. Zapušča ženo in 2 otroka. Vzrok samomora so bile družinske razmere.

Smrt vsled lakote. V novem Sadu so pretečeni teden našli nekoga starčka mrtvega. Zdravniki so ugotovili, da ga je zadela kap vsled lakote.

Samomor. Pretečeno nedeljo si je vzjel življenje carinski uradnik Božo Vinkovič. Služboval je pri carskem uradu v Sv. Ani pri Sušaku. Na usodni dan se je peljal z avto do Cernika. Tam je ustavil avto, izstopil in se ustrelil v srce. Kaj je gnalo mladoga moža k temu obupnemu koraku, se še ne ve.

Statistika splavov v Češkoslovaški. V Češkoslovaški se je zgodilo po neki praški vesti vsako leto 65.000 zločinov splava zarodka. V okroglo 50.000 slučajih so nastopile vsled splava bolezni, ki so zahtevale vsako leto približno 2000 smrtnih slučajev.

Trgovec s človeškim mesom. V Belišču se je zelo zanimal neki elegantno oblečen tujec za 13 do 14 letne gojenke višje dekliške šole. Objubil jim je, da jih povede v Opatijo, ker bodo zelo dobro živele. Iz Belišča je odšel v Osijek, odkoder pa je kmalu izginil, ker se je začela zanj zanimati policija.

Zma ga je skrbelja, zato se je vtihotopil tatinski malopridnež v stanovanje strojnika Lubeja v Zidanem mostu ter mu pokradel do malega vso obleko in precej denarja.

Davek na debelnhe. Neki pregrešni ameriški zdravnik je predlagal v nekem strokovnem listu, da naj se obdavi vsakega debelega človeka, ki ima preveč masti na sebi, ker tisti, ki si lahko »spogojajo«, naj tudi plačajo. — Normalen državljan sme tehtati do 135 funtov. Vsak težji državljan pa bi imel plačati: do 200 funtov 12 in pol šilinga na leto, do 250 funtov 25 šilingov, kdor pa je še debelejši, pa za vsak funt preko te mere 7 in pol šilinga. — Na Švedskem imajo že v nekem mestu davek, ki ga mora plačati vsak meščan, ki je prekorajil gotovo težo.

Ponorejeni bankovci. Te dni so v Senfu prišli na sled večji družbi potepuhov, ki je pridno spravljala v promet ponorejene 10 dinarske bankovce. Denar sta fabricirala brata Mihajlo in Šandor Bodar, ki pa sta pravočasno pobegnila na Madžarsko.

Ljubljana.

Conjeno občinstvo Ljubljane vabimo, da se udeležijo podoknice, ki jo priredi pevski zbor »Triglava« na čast gospodu dr. Ivanu Tavčarju, novoizvoljenemu častnemu članu J. A. D. »Triglava« pred njegovim stanovanjem v Ljubljani, na Bregu v petek, 24. t. m. ob pol 7. uri zvečer. — Odbor J. A. D. »Triglava«.

Trgovci se opozarjajo, da naj se gotovo udeležijo danes, 24. t. m. ob 8. (20.) uri zvečer sestanka, ki ga je sklical trg. gremij v magistratno dvorano, ker se gre za važne sklepe o stanovskih zadevah.

Prodavanje »O lepotah Slovaške«. Opozarjamo na velezanimivo predavanje s skioptičnimi slikami, ki ga priredi Jugoslovensko-Češkoslovaška liga, danes, v petek, ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Vstopnina 1 dinar za osebo.

Dovoljen vvoz ameriške moke. Tvrdba Šarabon v Ljubljani je dobila dovoljenje, da sme upeljati dva vagona ameriške moke. Cena, ki se je uradno ugotovila kot primerna, znaša pri prodaji na drobno 23,50 K.

Redna porotna zasedanja v letu 1923 se bodo vršila pri deželnem sodišču v Ljubljani. Prvo dne 5. marca, drugo 4. junija, tretje dne 10. septembra, četrto dne 10. decembra.

Za ravnatelja ljubljanske bolnice je imenovan dosedanji referent v zdrav-

stvenem odseku v Sarajevu, g. dr. Kosta Jeremič.

Na Nemškem je po cenah, si je mislil ljubljanski študent B. Negri, ter jo ubral v Berlin itd., kjer si je omislil najraznovrstnega blaga, med drugim tudi čisto nove hlače. Toda bridki carinik na mejah — ga je del ob hlače, tako da bi mož skoroda brez hlače prišel v Ljubljano. Pravlj, da ne gre nikoli več na Nemško.

Vojnim invalidom. Na željo več invalidov iz Ljubljane in okolice bo pridelil tovariš Ivo Meznarič v soboto, dne 25 t. m. ob 7. uri zvečer v prostorih gostilne pri Boletu, Kersnikova ulica (prva ulica na desno od kavarne »Evropa« na Gosposvetski cesti) predavanje »Invalidi in politika«. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali govor, vendar ne nad 10 minut. I. Meznarič.

Umri je v sredo v Dalmatinovi ulici št. 3, upokojeni polkovnik gospod Mihael Lukanc v visoki starosti 79 let. Pogreb se vrši danes popoldne ob tri četrti na 4. na pokopališču k sv. Križu. Naj počiva v miru!

Našla se je srebrna ženska ura z verzičom. Lastnik naj se zgleda pri magistratnem slugi Antonu Svigliju v Mestni hiši na Prulah.

Radi alkohola v smrt. Svoj čas smo poročali o hlapcu Antonu Glaviču, ki se »ga« je tako nalezel, da je obležal nezavesten na cesti. Odpravili so ga v bolnico in sedaj se nam poroča, da je pretečeno sredo umrl in sicer, po ugotovitvi zdravnikov, vsled preobilo zažvite pijače.

Jedilno orodje je tako ugajalo Ani Celarc, da je v teku 2 dni, katere je preslužila za časa vsesokolskega zleta v Unionu, nakradla mnogo žlic, vilic in nožev ter jih znosila na svoje stanovanje. K temu ji je pomagala tudi njena zvesta prijateljica Marija Bizelj. Za ta nepošten čin je bila Celarčeva pri deželnem sodišču obsojena na 4 mesece težke ječe, Bizeljeva pa na 14 dni strogega zapora.

Maribor.

Razpust mariborskega občinskega sveta je neizogiben in tako dobi Maribor do prihodnjih volitev vladnega komisarja. Situacija je zelo napeta. Računajo, da se bodo klerikalci združili z Nemci, da dobe večino.

Redna porotna zasedanja v letu 1923 se bodo vršila pri okrožnem sodišču v Mariboru dne 5. marca, 11. junija, 17. septembra in 10. decembra.

Tržne cene v Mariboru. Primerjaje tržne cene od 15. novembra z onimi od 1. novembra se vidi, da so cene mesu in mleku precej padle in da so pri vseh drugih živilih ostale iste. Kljub temu pa so po gostilnah še vedno eno in iste cene. Oblastvo naj tu poseže vmes, da se cene hrani po gostilnah in po kavarnah primerno znižajo.

Velik vlom. V prodajalno konsumnega društva v Mariboru so vlomili neznanj tatovi in odnesli raznega blaga za 300.000 kron.

Obsojeni tatovi in goljufi. 20 letni Ivan Fürst, ki se je večkrat tudi imenoval slikar Zarko, je dobil radi tatvine usnja, robcev, kolesa in drugih stvari v Ljutomeru 8 mesecev težke, poostrene ječe. — Josip Uršnik in Josip Pevec sta bila obdarovana vsak s tremi meseci, ker sta odnesla brez dovoljenja iz železarne Mute več poljskega orožja. — Rudolf Fartek in Josip Gubič sta pa ukradla dve kravi ter jih gnala proti Nemški Avstriji, da bi jih prodala. Toda mesto zaželenega denarja sta dobila Fartek, ki je imel komando, 8 mesecev, Gubič pa 5 mesecev težke poostrene ječe. — Pravo seme je 12letna Roza Mlakar, ki je s pomočjo 14letne Alojzije Kekec pokradla nekemu trgovcu v Studencih okrog tisoč dinarjev ter več klobas in jajc, Kekec je bila oproščena, glede Mlakarjeve pa je bila stvar izročena policiji.

Celle.

Na občnem zboru celjske »Čitalnice« je bil ponovno izvoljen za predsednika g. dr. Josip Sernek, ki predseduje Čitalnici že 46 let. — Celjska Čitalnica obstoja letos že 60 let.

Francoski krožek je prišel v četrtek 23. t. m. s francoskim poukom, ki se vrši v prostorih meščanske šole.

Mestno gledališče v Celju gostuje v nedeljo 26. t. m. v Žalcu z Moličrevo komedijo »Namišljeni bolnik«. Predstava se vrši v Roblekovih dvorani ob pol 8. uri zvečer.

Mestni šolski svet celjski je imel dne 20. t. m. svojo sejo, na kateri so se obravnavale večinoma personalne zadeve. Sklenilo se je med drugim tudi poslati na višji šolski svet prošnjo, da se na meščanski šoli takoj zopet uvede stenografija. Ponovno se zopet zopet za sistemiziranje posebnega mesta za telovadno učiteljico na dekliški osnovni šoli. Zahteva se tudi na podlagi zakona, da zasebni učenci polagajo koncem šolskega leta predpisani izpit na kaki javni šoli.

Imenovan je upravni asistent celjske javne bolnice Anton Gorečan za definitivnega upravitelja bolnice v Murški Soboti.

Umri je v celjski javni bolnici kajigovodja tvrdke Zveze slovenskih trgovcev v Celju gosp. Alfonz Smolnikof v starosti 30 let.

Redna porotna zasedanja v letu 1923 se bodo vršila pri okrožnem sodišču v Celju 5. marca, 4. junija, 10. septembra in 3. decembra.

Plesne vaje celjskega Sokola se odslej vrše vsak četrtek od 8. do 11. in vsako nedeljo od 3. od 7. ure v mali dvorani Nar. doma.

Gledališče in glasba.

Narodno gledališče v Ljubljani. Petek, dne 24. novembra 1922.

Drama: »Jack Straw.« Red D. Opera: Zaprtlo.

Novost v operi. Naše gledališče bo proslavilo 85 letnico nestorja še živčih slov. skladateljev Antona Forsterja s uprizoritvijo njegove opere »Gorenski slavček« dne 30. t. m. Opera bo vestno pripravljena in naštudirana. Hvalevredno, da se izkopije iz arhivnega pralu domače delo, da je vsaj poznano.

Ljubljanskim pevskim zborom! Na koncertu v proslavo narodnega praznika dne 1. dec. t. l. pojo vsi ljubljanski v »Zvezi« včlanjeni moški zbori L. Adamičev koraj »Ti, ki si nas ustvarile s spremljevanjem fanfar. V nedeljo, dne 26. t. m. dopoldne se vrši v ta namon v pevski dvorani Glasbene Matice skupna pevska vaja in sicer za I. in II. tenore ob desetih, za I. in II. baso ob polenajstih. Arhivarji naj prineso note seboj! Nastop je obvezen za vse zborove tudi za tiste, ki na koncertu ne nastopijo samostojno. Pevci, udeležiti se vaje polnoštevilno in točno! Odbor »Zveze«.

Sonjakovski gledališki oder. V soboto, 25. in v nedeljo, 26. nov.: »Noč na Hmeljniki«.

Na gledališkem odru sokolskega društva na Viču gostuje v nedeljo 26. t. m. dramska sekcija »Preporoda« s dvema burkama-enodejankama, »Zemljo« in »Napoleonovim samovarjem«. Predprodaja vstopnic pri br. Jeločniku in br. Uranu na Glincah. Občinstvo se ponovno opozarja, da prične predstava točno ob 8. uri in se po tej uri ne bo spustilo nikogar več v dvorano.

Za »Pevski koledar« je narisal nekaj slikar Fr. Podrekar karikature Mateja Hubada, Emila Adamiča, Zorka Prelovca in Ivana Dražila. Koledar bo tokom tega tedna dotiskan in se naroča v Zvezni knjigarni v Ljubljani.

Književnost in umetnost.

Planinski koledar 1923 je pravkar izšel ter stane 6.50 Din, s pošto 7 Din. Prav lična, bogato opremljena knjižica, ki nudi turistu obilo zanimive vsebine. Med drugim vsebuje koledar vse ture, kočee etc. v Sloveniji ter skice planinskih potov. Knjižico prav toplo priporočamo. Naroča se pri Brunon Rotter, Maribor, Krekova ulica 5.

10 moških in mešanji zborov, na narodna besedila iz Strekleve zbirke uglasbil Emil Adamič, izide v kratkem v založbi Zvezne knjigarne v Ljubljani.

Društvene vesti.

Triglavan! Udeležite se polnoštevno s travki podoknice v čast novoizvoljenemu častnemu članu J. A. D. »Triglava« dr. Ivanu Tavčarju, v petek 24. t. m. ob pol 7. uri zvečer. Odbor.

Udruženje jugosl. omladine iz Italije, srednješolska podružnica v Ljubljani, vabi vse svoje člane in članice na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 26. t. m. ob 10. uri dopoldne v Dijaškem domu (arena Narodnega doma). Dijaki-Primorci, pridite vsil! Odbor.

Društvo »Soča« vabi svoje člane in prijatelje na predavanje, ki se vrši v soboto, dne 25. t. m. v salonu »pri Levu«. Predava tajnik »Trgovske in obrtne zbornice« gosp. Ivan Mohorič o temi: »Gospodarske razmere v Sloveniji«. Začetek ob osmih in pol. Vstop prost.

PERILO za dame, gospode in otroke po zn'žanih cenah pri A. ŠINKOVIC nasl. R. SOSS LJUBLJANA, Mestni trg šte. 19.

Razne vesti.

* Granate kot cerkveni zvonovi. Iz male cerkvice v Marhorstu so bili za časa vojne sneti zvonovi. Vojna je minula in treba je bilo napraviti nove zvonove, toda denarja ni bilo. Tedaj pa so prišli na izvrstno misel: Če se je zvon mogel vporabiti za granato, zakaj bi se ne vporabile granate za zvonove. In obesili so v cerkveni zvonik dve prazni granati, med nje pa so obe-

sili železni bat (kembeli), ki udarja na ta »laži-zvona«.

* Zdravnik, ki iz črnece ustvarja belce. Senzacionalno odkritje je učinil zdravnik Feliks Pedrono iz Sao Paolo v Braziliji. On je te dni dospel v New York in trdi, da je iznašel način, po katerem more iz vsakega črnca storiti belega človeka. In kako on vrši to operacijo? Iz leve roke črnca vzame nekaj kapelj krvi, ter jo dene v posebno napravo, kjer jo potem prepara na

tajen način. Potem pa isto ubrizga v desno roko črnca. Nekaj dni po tej lahki operaciji se že poznajo na črncu uspehi in za nekoliko tednov postane prav tako bel, kakor Anglež ali Šved.

— Če je le res?
* V 275. minutah iz Londona v Pariz in nazaj. Zračni promet med Parizom in Londonom dosega vsak dan nove rekorde. Tako je te dni neki aeroplan dospel iz Londona v Pariz v 2 urah in 30 minutah. Tam so aeroplan

nakrmili s petrolejem, oljem in vodo, nato pa se je vrnil in prispel v London v 2 urah in 5 minutah. V njem sta se vozila dva potnika, ki sta imela opraviti s trgovskim poslom. Tako je torej ta aeroplan dospel iz Londona v Pariz in nazaj v 4 urah in 35 minut.

* Nagrade staršem, ki imajo mnogo otrok. Francoska akademija je prejela veliko vsoto, katero bo razdelila kot letno nagrado onim zakoncem, ki imajo mnogo dece. Ta vsota daje letnih

obresti do 100 tisoč frankov. Od teh se podeli nagrade po 10.000 frankov oni obitelji, ki ima pet otrok in če roditelja nista prekoračila 30. leta. Poleg tega je darovatelj te velikanske vsote ustanovil 90 letnih nagrad po 25.000 frankov roditeljem, ki imajo devet otrok.

* »Stollwerck« umrl. V Kölnu je umrl ustanovitelj znane tovarne čokolade, Ludvik Stollwerck, star 79 let.

MALI OGLASI

PRODAJA:

MALO POSESTVO tekom 2 mesecev. Naslov pri upravi lista. 852

HISO, lepo zidano, z opeko krito, za 50.000 K in klavir

za 12.000 K. Pojasnila pri Sramel, Jurklošter. 853

OPEKARNO v bližini kolodvora Mokronog. Naslov pri upravi lista. 854

MOBILJE od danes naprej do ponedeljka, v novi hiši, Koritkova ulica, poleg kostilne Pavšek, Martinova c. in sicer: 10 postelj v peresnih madracih, 10 visokih omar za perilo, 10 pomočnih omaric, 6 miz, velikih in

malih, 4 stolički za kuhinje in ena kredenca. 855

ENONADSTROPNO HISO Ptuj za trgovino, gostilno ali večje industrijsko podjetje. Klet 29 m dolga, velik vrt za eventualna stavbišča, blizu kolodvora, ob prometni ljubotomski cesti. Na dvorišču foto-atelije. Cena 1.800.000 K. Dalje še ena enonadstropna hiša s hlevom, kolarnico in vrtom. Cena 800.000 K. Josip

KROJAŠKI POMOČNIK se takoj sprejme za malo in veliko delo. Anton Medvedšek, krojač, Loke 20, Trbovlje. 855

KOT SKLADIŠČNIK ali v pisarno želim vstopiti v večje podjetje v Ljubljani s 1.

Krajnc, Ptuj, Ljutomerska cesta 16. 847

SLUŽBE:

jan. 1923. Star 27 let, zmožen knjigovodstva, stroje-pisja, slov. nemškega in srb.-hrv. jezika ter cirilice. Ponudbe do 1. dec. pod: »Zanesljiv 1923« na Upravo lista. 858

RAZNO:
SIVALNI STROJI »Original Victorija« najboljši, z 10letnim jamstvom dospeli! Cene primerne! 848

SOLIDNA TRGOVKA vzame manufakturno blago v komisijo za prodajo. Doplase pod »Solidna trgovka« na upravo lista. 788

DRVA oddaja vsako množino. Rezanj drv z motornim obratom. Ludvik Heršič, na Friškovicu za prel. belg. vojašnico 671

NOVOPOROČENCA, oba uslužbena, želita do 1. jan.

1923 mebl. stanovanje (1-2 sobi) če mogoče s hrano proti dobremu plačilu, najraje pri urad. vdovl. Oseba, ki odstopi sobo in kuhinjo, bi imela poleg plačila 1 leto hrano zastoj. Za posredovanje nagrada. Ponudbe do 1. decembra na upravo lista pod: »Brezskrbna starost za stanovanje«. 857

1923 mebl. stanovanje (1-2 sobi) če mogoče s hrano proti dobremu plačilu, najraje pri urad. vdovl. Oseba, ki odstopi sobo in kuhinjo, bi imela poleg plačila 1 leto hrano zastoj. Za posredovanje nagrada. Ponudbe do 1. decembra na upravo lista pod: »Brezskrbna starost za stanovanje«. 857

Premog in cement

stalno na razpolago pri tvrdki
H. Petrič, Ljubljana, Dumejska t. 33, skladišče »BALKAN«

Velika, dobro vpeljana, nova mizarska tovarna z lastno moderno sušilnico na jako prometnem kraju išče

kompanjona

s kapitalom nad Din 200.000— za takojšnji vstop.
Ponudbe pod „Kapital“ na upravo lista.

M. Miklauc
Ljubljana
Romenskega ul. 36
Priporoča svojo zalogo **suh. bukovih in smrekovih drv** po ugodni nizki ceni

Vreče ter jutne rute!

Prvovrstna laška tovarna sprejema naročila vsakovrstnih tip. Oddaja v kratkem času. Cene brez konkurence. Interesenti naj se obrnejo na vratarja hotela Union.

Maraskino Morpurgo. Čašica tega delikatnega likera je nepopisen užitek!

Priporočamo:
Cognac Dalmatia Medicinal
in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe. Prva dalmatinska odlikovana parna destilacija

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova ulica 9.

Prvovrstne banaške prašiče, špeharje
ter vsako soboto in nedeljo
sveže domače jetrne, krvave in mesene klobase ima na zalogi
Joško Jebračin, Ljubljana, Dolenjska cesta — Točilo se prvovrstna dolenjska in štajerskavina.

O vrtnike, zapestnice, svajce, batist-bluze, kakor druge pralne obleke, pere in svetlolika tovarna

J. Reich, Ljubljana.
Sprejemališče: Selenburgova ul. 5.
Podružnice: Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.

vsaki čas po najnižjih cenah pri

Perje E. Vajda

izvoz divjačine in perutnine

ČAKOVEC, Medjimurje (Jugoslavija).
Brzojavi: Vajda, Cakovec. — Telef. 59.

Priporoča se

crkoslikarska in pleskarska delavnica

Brata EBERL

Ljubljana, Igriska ulica št. 6.

Oglašujte v Jugoslaviji!

Za leto 1923 Za leto 1922

Žepna koledarja

v dveh lično izdelanih oblikah 12x7 in 6x4 cm se dobijo po vseh knjigarnah in trgovinah s papirjem.

Koledarje sta lično vezana in tiskana na dobro limanem papirju. Naroča naj se direktno pri

„Zvezni tiskarni in knjigarni“ v Ljubljani
Wolfova ul. št. 1.

SUKNO

zapromenadne in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Skaberne
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Za Miklavža!

Najcenejše in najhvaležnejše darilo našim malim je:

MOJ ZVERINJAK
knjiga s 45 slikami in k tem spadajočim besedilom, za pouk in kratek čas K 20—

MOJI LJUBCKI
živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu K 32—

MLADI SLIKAR
10 tiskanih predlog zaobarvanje z akvarel-barvami ali pastel-barvnikmi K 12—

ČRNI PETER
staroznana, vesela družabna igra za zimsko večero. 1 igra K 12—

Vse se dobi v

Zvezni knjigarni
v Ljubljani, Marjin trg 8.

ORBIS D.D.

ZAGREB

Glavno zastopstvo in bogato skladišče
Tovarne žarnic d. d., Eindhoven, Holandija

PHILIPS

ARGENTA

Dobivajo se pri vseh instalaterjih in strokovnih delavnicah